

Foto: Tjeerd Geertsma

Werkgroep Vissenonderzoek Friesland (WVOF) Bijna twee jaar na oprichting

Teddy Dolstra en John Melis

Op de verspreidingskaarten van vissen in Nederland viel op dat er in Fryslân van veel vissoorten weinig verspreidingsgegevens bekend waren. Om de vissen in Friesland meer op de kaart te zetten is in oktober 2007 vanuit de Werk- en studiegroep Amfibieën en Reptielen Friesland (WARF) de Werkgroep Vissenonderzoek Friesland (WVOF) opgericht. De WVOF heeft zich bij RAVON en bij de Fryske Feriening foar Fjildbiology aangesloten en heeft zich tot doel gesteld om een enthousiaste vrijwilligersgroep met schepnetvissers op te bouwen om de verspreiding van de vissoorten in Fryslân in kaart brengen. De verzamelde gegevens kunnen o.a. gebruikt worden voor een 'Vissenatlas Fryslân'.

Activiteiten

De WVOF is in een jaar gegroeid van 15 naar ruim 60 leden. Er

Foto: Jelle Hofstra

wordt naar gestreefd om eens in de twee tot drie weken een visdag te organiseren. Ook vinden uitstapjes plaats om zoute vis te vangen, zowel in de Waddenzee als op en rond de eilanden die de provincie Fryslân rijk is. De werkgroep maakt bij het uitvoeren van inventarisaties gebruik van (RAVON) schepnetten. Vaak wordt van te voren een doel gesteld, zoals het vinden van bepaalde soorten als de grote modderkruiper of het biermpje. Van alle vangsten worden soort, lengte en vangstlocatie geregistreerd op de website www.telme.nl. Ook de bijvangsten van bijvoorbeeld waterkevers, slakken en amfibieën worden geregistreerd. Aan het einde van ieder kalenderjaar wordt het gegevensbestand aangeleverd aan de provincie, zodat deze aan de Digitale Natuuratlas kan worden toegevoegd. De gegevens kunnen o.a. gebruikt worden voor de evaluatie of uitvoering van de natuurdoelstellingen die voortvloeien uit de Habitatrichtlijn, de Kaderrichtlijn Water en de Flora- en faunawet. In dit kader moeten beheerders van wateren weten wat in er hun wateren voorkomt aan beschermde soorten. De WVOF kan hierbij ondersteuning bieden door gegevens aan te dragen waarmee beheerders en eigenaren een passend beheer kunnen voeren om de aanwezige flora en fauna te behouden. De kroon op het eerste jaar van de WVOF was om het landelijke RAVON-vissenweekend naar Fryslân te halen. Dit vissenweekend was een groot succes met een recordaantal van bijna vijftig deelnemers uit heel Nederland!

De eerste resultaten

De werkgroep kent inmiddels een zeer fanatieke kern van vissers, die verschillende strategieën hanteren om zoveel mogelijk waarnemingen van vissen te verkrijgen. Niet alleen tijdens de gezamenlijke activiteiten, maar ook individueel. Een soort als de grote modderkruiper, die regelmatig als doelsoort wordt gehanteerd, is tot op heden slechts in lage aantallen en op een beperkt aantal plaatsen geregistreerd. Met de kleine modderkruiper ligt dat heel anders. Werd er aanvankelijk gedacht dat de soort zeldzaam was in Fryslân, inmiddels is de soort op ongeveer 75% van de vangstlocaties aangetroffen. De rivieronderpad wordt vooral 's nachts geïnventariseerd. De meeste exemplaren zijn het afgelopen jaar langs de Afsluitdijk gevangen. De bittervoorn is in redelijke aantallen gevangen in de regio Harlingen en Leeuwarden, maar daarnaast ook in de Rottige Meente, het Sneekermeergebied en de Lindevallei. Het biermpje, een soort die slechts één keer eerder was geregistreerd in Fryslân in 1993, is het afgelopen jaar herbevestigd in de bovenlopen van de riviertjes de Linde en Tjonger. In totaal zijn er in 2008 circa 27 zoetwatervissoorten gevangen, waaronder ook de zonnebaars, een exoot die gevangen werd in de Boven Tjonger. Hiernaast werden zeven soorten uit de categorie 'zoute vis' gevangen (o.a. bij Roptazijl), zoals grote zeenaald, horsmakreel en zeebaars.

Overige leuke waarnemingen waren de vangsten van vissen met afwijkingen. Zo werd een geeloranje zeelt gevangen in de Alde Feanen en een egaal goudbruine kleine modderkruiper (zonder

vlekkenpatroon) in de Rottige Meente. Een waarneming van de meerval in het Easterskar werd in 2008 vastgelegd door een amateur filmmaker.

Dit jaar is er een cursus zoetwatervissen gegeven waar veel nieuwe leden (12) waaronder drie sportduikers op af kwamen. Tijdens het praktijkdeel van de cursus werd zelfs een kroeskarper gevangen, een soort die tot op heden nog maar zelden is waargenomen in de provincie. De Leeuwarder Courant maakte melding van de vangst van een steur nabij Grou. Bij nader inzien konden we als werkgroep vaststellen dat het om de exoot Russische steur ging. Amper twee weken later kwam een werkgroep lid met foto's aanzetten van een dood gevonden steur te Gorredijk. Ook dit bleek een Russische steur te zijn.

Meedoen?

Ook in 2009 trekt de WVOF twee- tot driewekelijks het veld in, gehesen in waadpak en met het schepnet in de hand, op jacht naar soorten die normaal verborgen blijven. Hiernaast worden er cursussen geven in soortherkenning en ecologie van vissen. De activiteiten worden gecoördineerd door Teddy Dolstra en John Melis. Iedereen die interesse heeft in vissen kan mee gaan. Ook mensen die willen helpen bij het organiseren van excursies en opleidingen zijn van harte welkom. Deelname is gratis en je hoeft geen donateur of lid te zijn van RAVON, WARF, FFF of andere natuurorganisaties. Kijk voor de contactgegevens bij het overzicht elders in deze nieuwsbrief. Alle activiteiten van de WVOF zijn te vinden op www.ravon.nl.

Foto: Jelle Hofstra